

1. ALGEMENE GEGEVENS						
Titel	Archeologisch bureauonderzoek & inventariserend veldonderzoek, verkennende fase. Sportlaan, Heerjansdam, Gemeente Zwijndrecht, B&G rapport 899					
Auteur(s)	H.W.D. van den Engel, BA					
Autorisatie	Dr. A Wilbers					
Gemeente	Zwijndrecht					
Plaats	Heerjansdam					
Toponiem / Straat	Sportlaan					
Onderzoekskader	Aanvraag bouwvergunning en deelwijziging bestemmingsplan					
Fase onderzoek	X	verkennend		karterend		waarderend
Type onderzoek		veldkartering	X	boren		proefsleuven
		begeleiden		opgraven		beschermen
Datum onderzoek	Februari 2010					
Grootte plangebied	22.500m2 (2,3 ha)					
OMG-nummer	39310					
Opdrachtgever	Gemeente Zwijndrecht Mevr. R.N. Soebhan Postbus 15 3330 AA ZWIJNDRECHT					
Opdrachtnemer	Becker & Van de Graaf bv dhr. H.W.D. van den Engel BA Postbus 126 2200 AC NOORDWIJK					
Advies uitvoerder		vrijgeven	Advies toetser	X	vrijgeven	
		vrijgeven onder voorwaarden			vrijgeven onder voorwaarden	
		boren			boren	
	X	proefsleuven			proefsleuven	
		begeleiden			begeleiden	
		opgraven			opgraven	
Toetser	Jacqueline Hoevenberg Gemeente Dordrecht, SO / IS / BMZA senior archeoloog beleid & advies 078 6396214 / 06 81045979 j.hoevenberg@dordrecht.nl					
Datum toetsing conceptrapport	31 mei 2010					
Datum advies toetser (concept Selectiebesluit)	31 mei 2010					

2. BUREAUONDERZOEK			
Aanwezig onderdeel	ja	nee	toelichting
Beschrijving onderzoekskader RO	X		Zie boven
Beschrijving ligging plangebied + kaart	X		
Beschrijving huidige situatie + kaart	X		
Beschrijving toekomstig situatie, evt. + kaart	+/-		Geplande verstoringsdiepte is nog onbekend. Globale nieuwe invulling bekend, geen kaart.
Beschrijving historische situatie + kaart		+/-	Gebruikte historische kaarten gaan niet verder terug dan 1811 (minuut), oudste kaart is uit de 16 ^e eeuw. Geen aandacht voor situatie vóór 1332 (de hernieuwde bedijking na stormvloed): lme dorp Heyenkerke op oostoever Oude Waal (ook verdronken in 1332, nu AMK-terrein) in ambacht Heer Heyenlande. HeerJansdam ontstaat pas na nieuwe bedijking (nu Dorpstraat)+ aanleg dam in Oude Waal.
Beschrijving reliëf / landschap / bodem + kaart	X		Hoogte plangebied: Nw = 20cm +NAP (= dijk =Dorpstraat), zo= 120cm -NAP (= komgebied) Oude Waal had oorspronkelijk een bredere uitmonding (delta was ongeveer van Develsluis tot Heerjansdam). Oudere stroomgordel (?), wordt nergens in beeld gebracht.
Beschrijving bekende archeologische waarden: IKAW / ARCHIS / AMK / CHS onderzoeksmeldingen + overzichtskaart	X		Op CHS heeft de Dorpsstraat (lme dijk) als bebouwd dijklint een hoge landschapswaarde en nederzettingswaarde.
Contact en resultaat gemeente / amateurs / heemkundevereniging	X		Bij navraag geen aanvullende info.
Gebruik specifieke literatuur		+/-	Rapporten onderzoeken uit omgeving niet in literatuurlijst vermeld, resultaten wel in tekst opgenomen.
Gebiedsspecifiek verwachtingsmodel evt. + kaart	X		De oude stroomgordel is naar alle waarschijnlijkheid toch wel de Oude Waal, sinds Romeinse tijd en dan dus lage verwachting voor Neo-Brons. Blijft over middelhoge trefkans voor Rom tijd (na 150na) - LME. Het laatmiddeleeuwe Heyenkerke van vóór 1322 ligt ter hoogte van de molen (= AMK terrein).
Onderzoeksvragen o.b.v. bureauonderzoek		X	Wel algemene onderzoeksvragen
Advies en onderbouwing voor veldwerkmethode	X		Conform eisen provincie ZH

3. INVENTARISEREND VELD ONDERZOEK (IVO BOREN)			
Aanwezig onderdeel	ja	nee	Toelichting
Geaccordeerd PvE		X	Wel PvA in literatuurlijst vermeld.
Beschrijving uitvoer onderzoek (boren)	X		Aantal: 23 (10 per ha, conform PZH) Grid: verdeeld over terrein Type: Edelman Diameter: 10cm Beschrijving: ASB (SIKB 2008) Diepte: 21 x tot 2m-mv, 2x tot 4m-mv Programma: Boormanager (IT Works) Hoogte: AHN Indicatoren: verbrokkeling
Verantwoording eventuele afwijkingen PvE	nvt		
Beschrijving boringen (+ horizonten) met complete boorstaten	+/-		Lithostratigrafie: crevasse, stroomgordel/geul en komgebied (veen) Rood aardewerk in boring 8 uit overstromingsafzetting, vóór 1327. In beschrijving boringen worden overstromingsafzettingen niet als zodanig expliciet benoemd.
Toetsing verwachtingsmodel en beantwoording vragen PvE	X		Waarom is beeld CHS niet in rapport opgenomen als afbeelding: dat beeld en die verwachting worden juist getoetst.
Rapporten specialisten	nvt		
Rapportage conform PvE	nvt		
Depot vondsten / documentatie en/of overdrachtstermijn	1 fragment rood aardewerk	Tijdelijk depot uitvoerder overdrachtstermijn =	?
		Provinciaal Depot ZH	?
Advies vervolgonderzoek	X		

4. OPMERKINGEN
<p>p. 14: beschrijving boring 22 komt niet overeen met grafische boorstaat: in de laatste is geen zand aanwezig.</p> <p>p. 15 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - De rivierduin (AMK terrein) komt hier uit de lucht vallen. - De polder is waarschijnlijk al in de 11^e eeuw bedijkt of bekaad (met Heyenkerke) en in 1332 heringedijkt. - Waarom niets gezegd over diepteligging? Zijn er geen waarden aanwezig? Indien wel, dan is er over diepte ook zeker iets te zeggen. Zo nee, ook duidelijk, maar dan is vervolgonderzoek niet nodig. <p>De specifieke verwachting sluit niet aan op verwachting uit bureauonderzoek: middelhoog voor Neo-Brons (met twijfels) en voor ROM-LME. Over deze laatste meest bedreigde periode wordt niets meer gezegd: ligging in komkleigebied op enige afstand</p>

van dijk van 1332 (oorspronkelijk mogelijk zelfs 11^e eeuw) met verwachting van (grootschalige) sporen landgebruik zoals percelen, weiland, akkerbouw, sloten e.d.

Conclusie en advies toetser:

Archeologische verwachting voor alle periodes bijstellen naar laag. Eventuele archeologische waarden worden niet bedreigd.

De aanbeveling voor vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven is onvoldoende onderbouwd en op basis van de onderzoeksresultaten niet goed te begrijpen. Met het advies van de uitvoerder wordt daarom niet akkoord gegaan.

Concept selectiebesluit:

Het plangebied wordt voor ontwikkeling vrijgegeven zonder verder archeologisch onderzoek.